

Uavhengige

FRAMLEGG BUDSJETT 2021 og ØKONOMIPLAN 2021-24

Forslag til innstilling frå Formannskapet

Uavhengige i Alver er største parti i Alver Kommune, og største opposisjonsparti til den styrande koalisjonen av Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Kristelig Folkeparti og Høyre. Uavhengige i Alver legg fram heilhetleg saldert budsjettalternativ til Rådmannens framlegg, som vårt forslag som innstilling frå Formannskapet. Rådmannens framlegg kom etter vår meining seint og var presentert komplisert i ein rekke portalor. Vi tar forbehold om at det kan vera forhold vi ønskjer å justere fram til kommunestyrets behandling. Vi fremmer og vil stemme for eige forslag, men aksepterer at andre parti stemmer for heile eller deler av vårt forslag.

MISSLYKKET SAMMENSLÅING SÅ LANGT

Dei fire styrande partane gjekk til val med tre sittande ordførar og ein sittande varaordførar frå dei samanslåtte kommunane. Dei har utgjort ei samla gruppe, både i forberedelsane til samanslåinga, under samanslåinga og etter samanslåinga. Dei valte mot Uavhengige sin stemme, å gjæra kommuneledelsa ved Rådmannen til ein intern utlysing, i realiteten mellom dei tre Rådmennene i den samanslåtte kommunen. Dei har saman styrt samanslåinga og samtidig styrte dei avslutninga i dei tre kommunane.

Resultatet så langt må sjås på som ein total fiasko. Tre kommunar som greidde seg bra, er nå etter samanslåinga blitt til ein økonomisk hengemyr berre etter eit års drift. I Rådmannens første utkast til økonomiplan, og under det budsjett for 2021 (første år i økonomiplanen) låg det inne

- Gjenoppvarma industriprodusert mat til dei omsorgstrengande
- Innføring av kommunal eigedomsskatt
- Store kutt i tilbodet til innbyggjarane av tenester på Helse, sosial, skole og oppvekst.
- Utsettelsar av viktige investeringar på skule.

Når kommunen har eit godt inntektsnivå i forhold til mange kommunar i Noreg. Kommunen har stimuleringsmidlar for å ha slått seg saman, og det ikkje er nokon ytre negative faktorar som har skapt krisa, er bildet tydeleg. Den politiske og administrative ledinga i Alver har styrt samanslåinga og tiden etter den feil. Prisen får innbyggjarane betala.

Vi ser at Rådmannens forslag nå har kommet oss noe i møte, utan å endre det grunnleggande i vårt første utkast.

MINDRE TIL ADMINISTRASJON

I forslaget til Uavhengige leggst det opp til ein massiv omstilling frå administrasjon til tenesteyting. Det leggst vidare opp til å ansetta ein «prosjektrådmann» i eit åremålsengasjement. Dette skal vera ein stilling som rapporterer direkte til Formannskapet, og som skal utelukkande arbeide med å finne fram til administrative besparelsar, bedre utnyttelse av kommunens eigendom,

bygg og kapital. Den ansatte skal ha kompetanse på drift av større ein heiter, som det Alver er blitt, og endrings og samanslåings ledelsa. Stillinga skal ha tilgang på alle kommune data på linje med kommunens formelle Rådmann, og setta fram forslag til omstillingar som frigjer midlar til kommunens tenestetilbod i rapporter kvart kvartal. Ein ser behov for ein slik spesialstilling i halvanna til to år for å retta opp vanstyret som har satt seg i den nye kommunens ledelse.

I tillegg vil Uavhengige slå saman ein sentral einhet, ein vil gjera alle tenestekområdet i kommunen meir direkte styrt gjennom å kutta eit administrativt nivå i heile kommunen. Då blir det stramme sentrale leder team og tenestestader direkte under i heile kommunen.

MINDRE TIL POLITIKK

Uavhengige vil kutte i Ordførarens lønnsnivå, redusera på stillingsprosenten for varaordføraren og kutte ut eit av dei sentrale politiske utvala. Når det er skapt ei krise, må også det politiske system være med på innstrammingane.

MEIR TIL TJENESTETILBUDET PÅ HELSE, SOSIAL, SKULE OG OPPVEKST

Uavhengige sluttar seg til Rådmannens administrative innstramminga på tenestekområda i kommunen, men på Helse, sosial, skule og oppvekst vil ein føre tilbake Rådmannens kutt i direkte tenestetilbod, og styrke desse områda ytterlegare.

OMSTILLING AV KOMMUNENS AKTIVA

Den nye kommunen har flotte prestisjebygg og dyre leigde areal nær rådhuset i Knarvik og lokalitetar som står ubrukt, for eksempel i Radøy sitt gamle kommunehus. Ein bygger flott, ein eiger flotte bygg, samstundes som skular, som skulle våre bygd for lenge sidan, er i dyrt innleigde brakker. Idrettsbaner har eit forfall som gjer dei farlege å bruka.

Uavhengige foreslår ein tøff omstilling av kommunens aktiva. Gevinsten skal nyttast til å betala pensjonsdekning som frigjer drift til å frigjera dei dyraste innlåna, og til at kommunen har tilstrekkeleg med investeringsmidlar til prioriterte bygg.

Samla behov for bygg til administrasjon vil reduserast vesentleg som følgje av dette budsjettforslaget sin reduksjon i administrasjonen, samt at vi er villige til at det nyttast stor del av heimekontor.

TALLBUDSJETTET

På dei påfølgjande sidene fremmer vi vårt tall budsjett som en helhetleg justering av Rådmannens forslag til budsjett.

For drift vises endring med delårs verking i 2021 og helårsvirkning i resten av perioden. Dette betyr at vi ser for oss at alle tiltak skal settas i verk i 2021 og være på plass i hele 2022 og utover.

For investeringar vises framskynding av tiltak og nye tiltak i eigen tabell. Denne kan bli større gjennom resten av budsjettbehandlinga.

For frigjering av eigendomsverdiar, andre aktiva og fond vises dette i ein eigen tabell. Dette gjer ein stor kapital til rådighet, men må dersom ein får kommunestyret med på vårt heilhetleg budsjett, sjølv sagt detaljerast i verkinga på investering, drift, lånerenter etc.

Uavhengige FREMMAR SLEK ENDRING AV RÅDMANNENS BUDSJETT OG ØKONOMIPLAN:

ENDRINGER ER SATT OPP I FORHOLD TIL RÅDMANNENS FORSLAG

Rådmannens punkt 1 endres til:

Investeringsbudsjett

Tiltak	Avsetning 2021-2023	Merknad
Eikanger skule, tomt og skule	40.mill.	Skulen realiserast så snart som praktisk muleg, vil frigjera leige av brakker.
Tomt til Meland ungdomskule Og utredning bygging	37.5.mill.	Alternativ tomt som gjer sambruk med eksisterande oppvekstun
Hall Ostereidet	90.mill.	Inklusiv veg
Forsterking Vegar	4.mill.	Siste år 330 tusen
Oppgradering nytt miljødekke Knarvik Idrettspark	4.mill.	Til fordeling der skoen trykker mest – benyttast i budsjettjusteringar 2021
Arbeidskirke Meland	2.mill.	
SUM MERINVESTERINGER	177.5.mill.	

FRIGJØRING AV KAPITAL OG BYGG – FOND OG TIDLIGERE AVSETNING

Det tas følgende grep som nyttes til meir investeringar, pensjonskostnader, nedbetaling av mest kostbare innlån etc. med sikte på ein samla sterkare økonomi rundt primær drift og investering.

Kommunen reduserar administrativt kontorbehov og utnyttar eigne fasilitetar som for eksempel Radøy Rådhus.

GEKO Bygget selgas samen med tilstøytane tomt – estimat 75 millionar frigjort kapital og frigjort vedlikehald og driftskostnader.

Nordhordland Helsehus er et IKS der dei samanslåtte kommunane hadde store andelar. Ein søker IKS selskapet omdanna til aksjeselskap og selger seg ut. Dette for å stå friare økonomisk og ikkje bli internt bindet til å væra leietakar hjå seg sjølve. Antatt salsgevinst frå 200-300 millionar kroner.

Ein selger det tekniske oppmøtebygget på Mjåtveit Næringspark med tomt, forventa salgsgevinst 20 millioner.

Ein tar ut ekstraordinært utbytte (reduserer eigenkapitalen) i Lindås Tomteselskap AS med 30 millionar.

Avsetning til kulturhus i Knarvik nullast ut og finansierar andre investeringar som for eksempel Eikanger Skule.

Kommunestyret ber om sak frå Rådmannen om verdipapirplasseringar, samt likviditet 2 fondet og plassering hos DNB Asset Management. Desse plasseringane på fleire 100 millionar kroner holdast

opp mot investeringsbehov på primærområder for kommunen, gjeldsreduksjon og eventuelle pensjonsetterslep og annet som kan lette situasjonen på drift meir enn å sitte med verdipapirar. Kommunestyret ber om ein langt grundigare rapportering av desse, enn dei svært generelle tall som er lagt fram.

Rådmannen bes i første kommunestyre å komme tilbake med oppdatert investerings og lånebudsjett fordelt på postar basert på dette vedtak.

Til Rådmannens punkt 2 foreslås følgende endringer:

Kommunestyret vedtar budsjett på detaljnivå og ikkje berre som netto driftsrammer til sju hovudområdet, men som detaljert budsjett i henhold til framlegg. Rådmannen skal rapportere endringar på detaljnivå og er ikkje gitt fullmakt til å flytte midlar i forhold til vedtatt budsjett utan at sak forelegges dei politiske forsatte. Det gjerast følgande endringar i forhold til rådmannens opplegg;

MEIRKOSTADER OG MINDRE INNTEKTER DRIFT:

Det innførast ikkje vanlig eigedomsskatt på bolig, hytter, verksemdar og bruk i perioden.

Tiltak	Mindreinntekt 2021	Mindreinntekt øvrige år	Merknad
Eigedomsskatt	20 millionar	40 millionar	Innføres ikkje

Samanslåings/omstillingsrådmann

Tiltak	Meirkostnad 2021	Meirkostnad øvrige år	Merknad
Prosjektrådmann	1,5 millionar	2,5 millionar	Til og med 2022

Helse og sosial:

Under Helse og Sosial har Rådmannen satt inn endringar av div tiltak. Det er altfor lite informasjon til at Folkepartiet Alver kan ta stilling til dette på nåverande tidspunkt og må ha mer informasjon.

Tiltak	Meirkostnad 2021	Meirkostnad øvrige år	Merknad
Ingen kjøkkenreform Og effektivisering mat Sykehjem	2.mill.	2.mill.	.
Såta og Alversund demenssenter slås ikkje saman	600 tusen	600 tusen	Usikkert om Rådmannen har tatt bort dette.
Beholde middagslevering på samme nivå	280 tusen +2,5 million	280 tusen + 2,5 million	Rådmann kuttar i to poster.
Ikkje besparelsar ved samordning	2 million	2 million	
Behalda forsterka skjerma avdeling	1 million	1 million	
Ikkje redusera, men styrke heimhjelp	400 tusen	400 tusen	Behalde 260 tusen Styrking 140 tusen

Logistikk/harmonisering	1 million	1 million	Aksepterer betre kjøyrerute logistikk, avviser at brukara skal få dårlegare tilbod ved harmonisering
Auka bruk av velferdsteknologi	0	1 million	Aksepterer bruk av velferdsteknologi, men bør føre til forbetring og meir tenester og ikkje innsparing
Generell styrking Av tenester direkte mot brukaren, til fordeling	2 millionar	3 millionar	Til fordeling der skoen trykker mest – benyttast i budsjettjusteringar 2021
Fond for Kommunalt følgje på ferie og fritidsreise for personar med nedsett funksjonsevne	500 tusen	1.5 mill	
SUM HELSE OG SOSIAL	10.280 millionar	13.280 millionar	

OPPVEKST

Tiltak	Meirkostnad 2021	Meirkostnad øvrige år	Merknad
Rådgivar kvalitet	600 tusen	600 tusen	
Førebygging	500 tusen	1 million	
Ikkje fjerne/reforhandle ikkje lovpålagte avtaler	150 tusen	150 tusen	
Ikkje redusere spesialpedagog hjelp barnehage	0	330 tusen	Siste år 330 tusen
Ikkje fjerna helsesøster	300 tusen	600 tusen	
Ikkje redusere på PPT i skolen	1,4 million	11,4 millionar	11,4 millionar er totalinnsparing siste år i økonomiplanen
Generell styrking av tenester direkte mot elevar og barn i skule og barnehage	1 million	2 millionar	Til fordeling der skoen trykker mest – benyttast i budsjettjusteringar 2021

Ikkje kutte helsestasjon	0	600 tusen	
Behalde gruppetilbud DUÅ		200 tusen	
Harmonisering barnehagetilskudd PBL	1.9 millionar pr år		
SUM OPPVEKST	5.850 millionar	16.280 millionar	

KULTUR

Tiltak	Meirkostnad 2021	Meirkostnad øvrige år	Merknad
Ikkje redusere opningstid		700 tusen	
Ikkje redusere kulturskule	800 tusen	800 tusen	Rådmannen kommer tilbake med sak, om det ikkje går utover tilbod, sluttar ein seg til.
Ikkje redusere aktivitet	500 tusen	500 tusen	
Ikkje avvike tilbod på Rossland	150 tusen	330 tusen	Siste år 330 tusen
Generell styrking av tenester direkte mot brukare	200 tusen	300 tusen	Til fordeling der skoen trykker mest – benyttast i budsjettjusteringar 2021
SUM KULTUR	1.55.mill	2.66.mill.	

OPPSUMMERT MERKOSTNAD OG MINDREINNTÉKT

Tiltak	Meirkostnad 2021	Meirkostnad øvrige år	Merknad
Eigendomsskatt	20.mill.	40.mill.	
Omstillingsrådmann	1.5.mill	2.5.mill.	
Helse og sosial	9.78.mill.	11.78.mill.	
Oppvekst	3.95.mill.	16.28.mill.	
Kultur	1.55.mill.	2.66.mill.	Til fordeling der skoen trykker mest – benyttast i budsjettjusteringar 2021
SUM TIL SALDERING	36.78.mill.	73.22.mill.	Siste år i økoplan

INNDEKNING AV MERKOSTNAD DRIFT/MINDREINNTÉKT – MERINNTÉKTER OG MINDREUTGIFTER

Tiltak	Mindreutgift/meirinntekt 2021	Mindreutgift/meirinntekt øvrige år	Merknad
Politisk besparelsar	3.mill.	3.mill.	Fjerne et utval 20 % Varaordførar 25 % redusert Ordførarløn Heilårsvirkning umiddelbart
Eiendomskatt «kraftverk, vindkraft, kraftnett, Petroleum	123.mill.	123.mill	Inntekt
Statlig støtte eiendomskatt	54.mill.	54.mill.	Inntekt
OMSTILLINGS PROGRAMMET Fjerne et administrativt ledd I hele kommunen Og anna administrativ innsparing og omstilling av eiendom og fond	15.mill.	47.mill.	
Stillingsstopp for alt anna enn direkte utøvande på oppvekst, helse og sosial.	1.mill.	1.mill.	Eigen nemd med deltakelse også frå ansatte vurderer kvar utlysing,
Ingen konsulentbruk	1.5.mill.	1.5.mill.	
Mindre husleige, strøm, driftskostnader etc. som følge av kutt i eiendomsmasse	2.mill.	4.mill.	
Havbruksfondet	11.mill.	11.mill.	Nb. kan være høgare
Prosjekt lavere sjukefråvær	2.28.mill.	2.72.mill.	
Mindre offentleg plan, meir enkel ja planbehandling og byggesaksbehandling.	1.mill.	3.mill.	
SUM TIL SALDERING	36.78.mill.	73.22.mill.	

Rådmannens punkt 3 endres til:

Rådmannen legger fram forslag til fordeling av sentralt avsetning til lønnsøkning for Formannskapet.

Rådmannens punkt 4 endres til:

For skatteåret 2021 skriv Alver kommune ut eigedomsskatt etter eigedomsskattelova §§ 2 og 3 første ledd bokstav c, «berre på kraftverk, vindkraftverk, kraftnettet og anlegg omfatta av særskattereglane for petroleum», slik bestemmelsen lyder frå 1. januar 2019. Skattesatsen er 7 promille, jf. eigedomsskattelova §§ 10 og 11. Det gjerast ny allmenn taksering med verknad frå og med skatteåret 2021, jf. eigedomsskattelova § 8 A-3 (2). Alver kommune vil i 2021 skrive ut eigedomsskatt på «et særskilt fastsett grunnlag» i henhold til overgangsregelen til eigedomsskattelova §§ 3 og 4, første ledd, slik at verdien av produksjonsutstyr og – installasjonar fasast ut med 1/7 for verk og bruk som frå og med 2019 er å anse som næringseigedom. Det særskilte grunnlaget skal i 2021 være lik 4/7 av differansen mellom eigedomsskattegrunnlaget i 2018 og 2019 som er forårsaka av at produksjonsutstyr- og installasjonar ikkje skal reknast med i grunnlaget. Alver kommune vil i 2021 skrive ut eigedomsskatt på bygningar og grunnareal for anlegg nemnt i punktet over i henhold til overgangsregelen til eigedomsskattelova §§ 3 og 4, andre ledd. Eigedomsskatten skal betalast i tre terminar, jf. Eigedomsskattelova § 25.

Det innførast ikkje eiendomsskatt på eiendom, hytter og bruk som ikkje er nevnt over i heile økonomiplanperioden.

Rådmannens punkt 5 endras til:

Det vert gjeve ei ramme på 2.2.mill. kr til kontrollutvalet. Om behov for meir midlar til utvalets arbeid, bes det om at det fremmast sak i løpet av året.

Rådmannens punkt 6:

Det vert gjeve eit driftstilskot til Alver kyrkjelege fellesråd på 22 35.mill. kr og 2 685.mill. kr for å dekkje renter og avdrag på lånet for Kyrkja i Knarvik.

Rådmannens punkt 7 endrast til:

Den kommunale skatteøren vert sett lik maksimal sats i samsvar med Stortinget sitt vedtak om kommunalt skatteøre.

Rådmannens punkt 8 endrast til:

Godtgjersle til ordførar blir redusert med 25 % i forhold til 2020 og til varaordførarstillinga reduserast til 20 % av Ordførarstillinga. Ørvig politikar honorar med meir i kommunen reduserast i tråd med reduksjon i Ordførarens godtgjersle.

Nytt punkt 9 øvrige styringsvedtak knytta til budsjettet:

9A NÆRINGSSJEF

Næringsarbeidet styrkes ved at leder av Næring og utvikling får øyremerket halve stillinga si som næringssjef. Arbeidet oppgraderast ved å leggja det på dette nivået og det rapporterast direkte til Formannskapet. Ingen ekstra utgift/inntekt då stillinga som næringssjef var tatt ut av Rådmannens Budsjett.

9 B BOMPENGER OG BYVEKSTAVTALE

Kommunestyret pålegg administrativ og politisk ledelse umiddelbart å kontakte avtalepartene i Nordhordlandspakken og byvekstavtalen for å sei opp og trekke Alver ut av disse.

9C BUDSJETTFREMLEGG KOMMENDE ÅR

Rådmannen påleggast i kommande år å framlegga eit heilhetleg forslag til budsjett og økonomiplan tidlegare enn i 2020, som eit heilhetleg dokument. Det forutsett budsjettering på detaljnivå. Det ønskes ikkje prosessvedtak, men eit heilhetleg budsjett frå Rådmannen som kommunestyret kan leggja til grunn for sine endringar.

9D Diverse endringar frå Rådmannen:

Vi ser det komplekse budsjettet til Rådmannens endring i innsparingstiltak i Oppvekst. Dette er for smått og uoversiktleg. Vi ber om redegjørelse for dette.

9E Kutt i årsverk

Vi viser til budsjett frå Rådmannen at det skal kuttas 38 årsverk. Det er satt av en innsparing på kr 2,2 mill. I budsjettet. Vi ber Rådmannen forklare nærmare.

9F Avløp

Rådmannen ønsker 7,2 mill i mindre prosjekterte avløp kostnader. Dette er altfor høyt beløp for slike «mindre» ting. Uavhengige ber om denne posten fjernes fra budsjettet.

9G Brannstasjon.

Rådmannen har lagt inn 15 mill til brannstasjon. Uavhengige ber om at denne posten fjernes fra 2021 budsjettet.

VERBALPUNKT:

- A. Kommunestyret vedtar at ein gjer alle tenesteområdet i kommunen meir direkte styrt gjennom å kutta eit administrativt nivå i heile kommunen. 4-ledernivå senkes til 3-ledernivå fra og med 1.jan. 2021.
- B. Kommunestyret vedtar at kommunen anset ein «prosjektrådmann» i eit 2-årig åremålsengasjement. Dette skal være ein stilling som rapporterer direkte til Formannskapet, og som skal utelukkande arbeide med å finne fram til administrative besparelsar, betre utnytting av kommunens eigendom, bygg og kapital. Dette skal vera ein kapasitet med kunnskap til å slå saman fleire små til ein stor eining.
- C. Kommunestyret vedtar at Rådmannens fører tilbake kutt i direkte tenestetilbod, og styrker desse områda ytterlegare innan Helse, sosial, skule og oppvekst.
- D. Kommunestyret vedtar at GECO Bygget og teknisk oppmøtebygg i Mjåtveit Næringspark blir solgt. Videre avsetninga til kulturhus i Knarvik nullast ut, og at ein tar ut ekstraordinært utbytte i Lindås Tomteselskap AS med 30 millionar kroner. Dette vil frigjere midlar ein stort behov til andre investeringar.
- E. Kommunestyret vetar at ein kuttar i Ordførarens lønnsnivå, reduserar på stillingsprosenten for varaordføraren, og kutter ut eit av dei sentrale politiske utvala, Næringsutvalet. Det politiske system må være med på innstrammingane. Godtgjersle til ordførar blir redusert med 25 % i forhold til 2020 og til varaordførarstillinga reduserast til 20 % av Ordførarstillinga. Øvrige politikarhonorarar reduserast i tråd med reduksjon i Ordførarens godtgjersle.
- F. Kommunestyret vedtar budsjett på detaljnivå og ikkje berre som netto driftsrammer til sju hovudområde, men som detaljert budsjett i henhold til framlegg. Rådmannen skal rapportere endringar på detaljnivå og er ikkje gitt fullmakt til å flytte midlar i forhold til vedtatt budsjett utan at sak forelegges dei politiske forsette.
- G. Kommunestyret vedtar konkret styrking av tenester direkte mot elevar og barn i skule og barnehage. Derunder spesialpedagog, førebygging, helsestasjon og helsesøster, PPT-pålagte og ikkje lovpålagte avtaler.
- H. Kommunestyret vedtar investeringar til tomt og skule på Eikanger, hall på Ostereidet og oppgradering av nytt miljødekke ved Knarvik Idrettspark, samt lys og miljødekke på Osteridet.
- I. Kommunestyret vedtar at Rådmannen i første kommunestyre kommer tilbake med oppdatert investerings og lånebudsjetten fordelt på postar basert på dette budsjettet. Kommunestyret ber samstundes om ein langt grundigare rapportering av desse, enn dei svært generelle tall som er lagt fram.

- J. Kommunestyret pålegg Rådmannen i kommande år å framlegga eit heilhetleg forslag til budsjett og økonomiplan innan september, som eit heilhetleg dokument. Det forutsett budsjettering på detaljnivå. Det ønskes ikkje prosessvedtak, men eit heilhetleg budsjett frå Rådmannen som kommunestyret kan leggja til grunn for sine endringar.

- K. Kommunestyret vedtar at næringsarbeidet styrkes ved at leder av Samfunnsutvikling får øyremerke halve stillinga si som næringssjef. Arbeidet oppgraderast ved å leggja det på dette nivået og det rapporterast direkte til Formannskapet. (Ingen ekstra utgift/inntekt då stillinga som næringssjef var tatt ut av Rådmannens Budsjett)

- L. Kommunestyret pålegg administrativ og politisk ledelse umiddelbart å kontakte avtalepartene i Nordhordlandspakken og byveksttalen for å seia opp og trekke Alver kommune ut av disse.

- M. Rådmannen får ansvar til å settje inn tiltak for å senke sjukefråværet i kommunen, nær til snittet i Kostratala på landsbasis.

- N. Uavhengige tar opsjon på å endre vårt heilskapelege budjett i endeleg vedtak i Alver kommunestyre den 27. desember 2020.